

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/198/2018
Identifikačné číslo spisu:	2115201086
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2115201086.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne K. N., bývajúcej v E., zastúpenej JUDr. Lászlóm Lengyelom advokátom so sídlom v Dunajskej Strede, Športová č. 978/45, proti žalovanej Obci Opoj, Opoj č. 1, zastúpenej advokátskou kanceláriou PROSMAN A PAVLOVIČ advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Trnave, Hlavná č. 31, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 31/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 22. novembra 2017 sp. zn. 10 Co 387/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 5. mája 2016, č. k. 16 C 31/2015-82 zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej vypratania nehnuteľností v k. ú. O., evidované v registri „E“ na LV č. XXX ako parc. č. 499/104 - orná pôda vo výmere 157 m², parc. č. 500/4 - trvalé trávne porasty o výmere 557 m², parc. č. 501/1 - orná pôda o výmere 2294 m² a ich odovzdania žalobkyni z dôvodu, že medzi účastníkmi bol uzavretý nájomný vzťah do 31. decembra 2014, a teda žalovaná po tomto termíne užíva predmet nájmu bez právneho dôvodu. Žalobkyňa ako vlastníčka pozemkov nechce pokračovať v nájomnom vzťahu a podaním žaloby chcela zabrániť zákonným spôsobom obnoveniu nájomného vzťahu, ktorý vznikol na základe nájomnej zmluvy na dobu určitú. Súd prvej inštancie uviedol, že obec užíva pozemky ako futbalové ihrisko, ktorého rozsah žalobkyňa nevedela v konaní uviesť. Časť parcely č. 499/104 je zabratá ihriskom a zvyšok tejto parcely ako aj parcely č. 499/4 a č. 501/2 žalobkyňa neužíva. Mal za to, že vzhľadom na to, že žalobkyňa neoznačila a neidentifikovala jej patriace nehnuteľnosti nebolo možné žalobe vyhovieť a bolo potrebné ju zamietnuť. Súd prvej inštancie uviedol, že zo strany žalobkyne by malo ísť o šikanózný výkon práva, nepoživajúci právnu ochranu. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 22. novembra 2017 sp. zn. 10 Co 387/2016 rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislého výroku o náhrade trov konania (osobitne odvolaním nenapadnutého), podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil. Uviedol, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že vzhľadom na to, že žalobkyňa neoznačila a neidentifikovala jej patriace nehnuteľnosti takým spôsobom, ktorý by ich umožnil identifikovať v teréne tak, aby bolo prípadné rozhodnutie súdu o povinnosti tieto nehnuteľnosti vypratať určité a vykonateľné, nebolo možné jej žalobe vyhovieť a bolo potrebné ju zamietnuť. Naproti tomu sa však odvolací súd nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o tom, že zo strany žalobkyne by malo ísť o šikanózný výkon práva, nepoživajúci právnu ochranu. Odvolací súd sa v tomto stotožňuje s podrobnou právnou argumentáciou žalobkyne, ktorá dôvodne poukázala na to, že z dôvodu nezáujmu v pokračovaní nájomného vzťahu realizovala svoje oprávnenie v zmysle § 676 ods. 2 Obč. zákonníka, poukazujúc aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky. Na druhej strane však nemohol súhlasiť s názorom žalobkyne, že súd zamietnutím žaloby de facto obnovil pôvodný nájomný vzťah, keď takýto záver z rozhodnutia súdu nijako nevyplýva. Odvolací súd preto rozhodol, tak ako je vyššie uvedené.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie z dôvodu porušenia jej práva na spravodlivý súdny proces, ktoré videla v tom, že krajský súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na inom právnom závere než súd prvej inštancie, a tým jej bolo odňaté právo namietať správnosť novo zaujatého právneho názoru na inštančne vyššom súde. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je podľa jej tvrdenia zrejmé, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil z celkom iného právneho dôvodu. V zmysle vyššie uvedeného preto žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaná žiadala dovolanie žalobkyne zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie svojho záveru (§ 452 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa

vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie), (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 10. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie.

12. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z dôvodu porušenia jej práva na spravodlivý súdny proces, odôvodneného prekvapivosťou rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Vzhľadom na uvedené toto dovolanie posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že dovolací dôvod, ktorý dovolateľka uplatnila, treba v celosti posúdiť podľa § 420 písm. f/ CSP, na základe ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľom namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania vecí (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Dovolateľka namietala, že jej bolo odňaté právo namietat' správnosť novo zaujatého právneho názoru na inštančne vyššom súde. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 382 ustanovuje, že ak má odvolací

súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

17. Vyššie citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty.

18. V súvislosti s uvedenou námietkou žalobkyne o prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že o tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné.

19. V danom prípade odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanej vypratania nehnuteľností. Odvolací súd poukázal na to, že časť parcely 499/104 je zabratá ihriskom, zvyšok tejto parcely, aj parc. č. 499/4 a č. 501/2 žalobkyňa neužíva. Predmetom konania sú parcely žalobkyne zapísané v registri „E“ (EKN parcely), teda parcely zapísané v katastri nehnuteľností, ktorých hranice v teréne nemusia byť viditeľné. Uviedol, že pre účely konania a najmä pre určitosť a vykonateľnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť vypratať takto označené nehnuteľnosti, je nevyhnutné tieto identifikovať tak, aby boli jednoznačne špecifikované a aj v prírode rozpoznateľné. Vzhľadom na to, že žalobkyňa neoznačila a neidentifikovala jej patriace nehnuteľnosti takým spôsobom, ktorý by ich umožnil identifikovať v teréne tak, aby bolo prípadné rozhodnutie súdu o povinnosti tieto nehnuteľnosti vypratať určité a vykonateľné, nebolo možné jej žalobe aj podľa názoru krajského súdu vyhovieť a bolo potrebné ju zamietnuť. Odvolací súd zároveň vo svojom odôvodnení naopak uviedol aj to, že sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o tom, že zo strany žalobkyne by malo ísť o šikanózný výkon práva, nepoživajúci právnu ochranu. Odvolací súd sa v tomto rozsahu stotožnil s podrobnou právnou argumentáciou žalobkyne, ktorá dôvodne poukázala na to, že z dôvodu nezájmu v pokračovaní nájomného vzťahu realizovala svoje oprávnenie v zmysle § 676 ods. 2 Obč. zákonníka, poukazujúc aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR. Na druhej strane však nemohol súhlasiť s názorom žalobkyne, že súd zamietnutím žaloby de facto obnovil pôvodný nájomný vzťah, keď takýto záver z rozhodnutia súdu nijako nevyplýva. Dovolací súd má z vyššie uvedeného za preukázané, že odvolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie. Rozhodnutie krajského súdu teda v zmysle vyššie uvedeného nie je v žiadnom prípade prekvapivé.

20. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne podané z dôvodu procesnej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP nie je procesne prípustné, a preto ho najvyšší súd odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.